SPRAWOZDANIE

ZE STANU I DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE ZA ROK 1934

(XXVIII ROK ISTNIENIA)

WILNO
NAKŁADEM TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE
Z ZASIŁKU MINISTERSTWA WYZ. REL. i OŚW. PUBLICZNEGO
1935.

SPRAWOZDANIE

ZE STANU I DZIAŁALNOŚCI

TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE

ZA ROK 1934

SPRAWOZDANIE

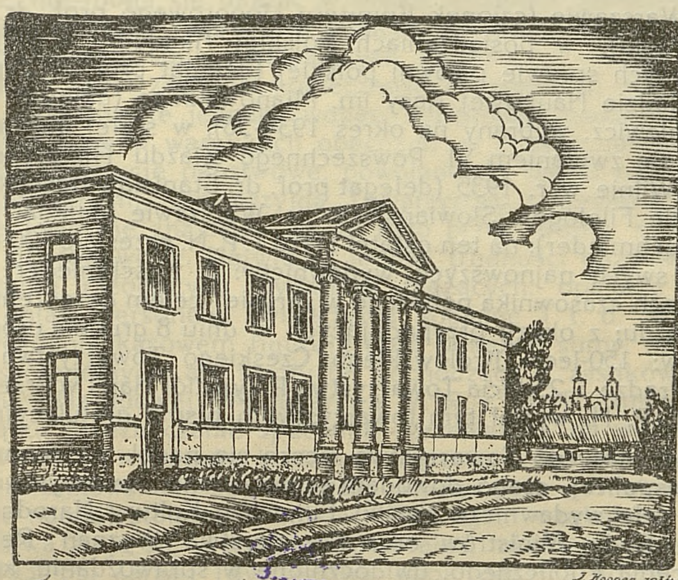
ZE STANU I DZIAŁALNOŚCI
TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE
ZA ROK 1934

(XXVIII ROK ISTNIENIA)

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE

WILNO
NAKŁADEM TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE
Z ZASIŁKU MINISTERSTWA WYZ. REL. i OŚW. PUBLICZNEGO
1935.

Drukarnia „ZORZA" Wilno, Wileńska 15.

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE

SPRAWOZDANIE OGÓLNE.

Rok 1934—istnienia Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie rok *dwudziesty ósmy*—był w życiu Towarzystwa wypełniony pracą codzienną w kierunku dalszego realizowania poczynań jego na polu naukowem obok trosk nad zdobyciem niezbędnych ku temu środków materjalnych.

Prace Towarzystwa w poszczególnych działach—książnica, dział rękopisów, muzeum, wydawnictwa i ich wymiana—oraz w wydziałach naukowych znalazła odźwierciadlenie w dalszych częściach sprawozdania dorocznego. Na tem miejscu zaznaczymy jedynie, że mimo ciężkich warunków finansowych działalność Towarzystwa *naogół* nie słabnie i Towarzystwo nasze, biorąc żywy udział w życiu umysłowem społeczeństwa, stara się godnie utrzymać swój sztandar—sztandar placówki kulturalnej, promieniującej na ogromną północno-wschodnią połać kraju. Wyrazem naszej łączności ze światem naukowym były w r. 1934 pomiędzy innemi: udział w uroczystym obchodzie 30-lecia pracy naukowej Pana Prezydenta Rzeczypospolitej w dniu 7 grudnia w sali Kolumnowej Uniwersytetu Stefana Batorego (delegat Towarzystwa prof. dr. Władysław Dziewulski), w IV Naukowym Zjeździe Pomorzoznawczym w Krakowie (delegat Rektor

dr. Witold Staniewicz), w Międzynarodowym Kongresie Geograficznym w Warszawie (członek Komitetu Honorowego prof. dr. Marjan Zdziechowski), w posiedzeniach Polskiej Akademji Umiejętności, poświęconych sprawie pisowni polskiej (delegat prof. dr. Jan Otrębski), w Radzie Naukowej Kasy im. Mianowskiego (delegat dr. Witold Staniewicz, wybrany na okres 1934-36), w stałej delegacji zajmującej się zwołaniem VI Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Wilnie w r. 1935 (delegat prof. dr. Stanisław Kościałkowski), w Zjeździe Filologów Słowiańskich w Warszawie (delegat prof. dr. Erwin Koschmieder); na ten ostatni zjazd T. P. N. przesłało 100 egz. jednego ze swych najnowszych wydawnictw: E. Koschmieder: „Nauka o aspektach czasownika polskiego w zarysie" celem doręczenia członkom Zjazdu; z okazji przypadających w dniu 8 grudnia uroczystych obchodów: 150-lecia Królewskiego Czeskiego Towarzystwa Naukowego w Pradze i 25-lecia Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyślu— Zarząd T. P. N. wysłał tym towarzystwom pisma gratulacyjne.

Prace naszego Towarzystwa cieszą się nadal uznaniem Rządu Rzeczypospolitej, czego dowodem są przyznane Towarzystwu w roku 1934 na cele wydawnicze zasiłki Funduszu Kultury Narodowej przy Prezesie Rady Ministrów oraz Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, uwidocznione w sprawozdaniu kasowem.

Aczkolwiek wobec kryzysu światowego ofiarność prywatna na cele kulturalne spadła do minimum, jednak i w r. 1934 Towarzystwo nasze otrzymało kilka poważniejszych zasiłków z rąk prywatnych; mianowicie: zmarły w Paryżu dn. 13. III. 1932 r. znany francuski historyk i badacz sztuki Paweł Marmottan zapisał na zbiory polskie 150 tys. franków i z kwoty tej, po potrąceniu kosztów, w drodze podziału jej przez nasze Ministerstwo W. R. i O. P., Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Wilnie otrzymało w styczniu roku 1934 zł. 12.951 gr. 56; suma ta, zgodnie z wolą zapisodawcy, winna być użyta wyłącznie na fundusze zbiorów lub na ulepszenia i zakupy dla tychże. Następnie Wileński Bank Ziemski, który od lat szeregu rok rocznie udzielał Towarzystwu naszemu zapomogi w wysokości każdorazowej raty pożyczki, ciążącej na nieruchomości T-wa, w maju r. 1934 udzielił nam zapomogi na umorzenie całej sumy długu, wskutek czego nieruchomość Towarzystwa jest obecnie od obdłużenia całkowicie wolna. Dzięki temu Wileński Bank Ziemski zapisał się na kartach historji naszego Towarzystwa jako jeden z najhojniejszych ofiarodawców, którzy przyczynili się do uzyskania przez Towarzystwo własnej siedziby. O trzecim hojnym, choć nie mającym bezpośrednio finansowego znaczenia, darze—dar p. Nuny Młodziejowskiej-Szczurkiewiczowej — znajduje się obszerna wzmianka w sprawozdaniu muzealnem.

Mimo powyższych pomyślnych wydarzeń stan materjalny naszego Towarzystwa niestety wiele pozostawia do życzenia. Zaczyna się to już odbijać pom. in. na pracy wydawniczej: wydziały naukowe są w posiadaniu licznych cennych prac już gotowych całkowicie,

które jednak, ze względu na niewystarczalność zasiłków na cele wydawnicze, nie mogą się ukazać w druku. Pozatem palącą potrzebę stanowiłaby znaczna rozbudowa gmachu, niemogącego już zmieścić w sposób należyty stale wzrastających zbiorów w swych murach, w związku z czem zachodzi konieczność rozszerzenia placu Towarzystwa, projekty te jednak, wobec zupełnego braku funduszów, przedstawiają się w warunkach obecnych w sposób całkiem nierealny, o ile instytucje państwowe, powołane do opieki nad poczynaniami kulturalnemi, nie przyjdą Towarzystwu z wydatną pomocą, lub o ile T-wo nie znajdzie—jak to było przed wojną światową — hojnych ofiarodawców. Najwięcej jednak trudności doznaje Zarząd w opędzaniu nieodbitych wydatków bieżących: opalanie gmachu, światło, opłata personelu, świadczenia socjalne i t. d. Wprawdzie w sprawozdaniu kasowem figurują dość pokaźne sumy na rachunkach poszczególnych, ale kwoty te, pochodzące z zasiłków Funduszu Kultury Narodowej i Ministerswa W. R. i O. P., mają prawie bez wyjątku przeznaczenie specjalne—przeważnie na wydawnictwa, na pokrycie zaś wydatków bieżących pozostają jedynie wpływy ze składek członkowskich, ze sprzedaży wydawnictw i niektóre inne, ulegające naogół stałemu spadkowi. Pod tym względem sytuacja Towarzystwa staje się wprost katastrofalną; układając preliminarz na rok 1935-36, Zarząd Towarzystwa, obok dążenia do zwiększenia dochodów, na urzeczywistnienie czego jest jednak słaba nadzieja, widzi się zmuszonym zmierzać ku bardzo znacznemu zmniejszeniu wydatków, co nie będzie mogło nie odbić się w sposób ujemny na działalności Towarzystwa. Jednakże, mimo tych projektów, preliminowane wydatki znacznie przewyższają dochody i, o ile T-wu nie uda się zdobyć w jakiś sposób większych wpływów, szereg agend T-wa będzie musiał ulec likwidacji. Uratować Towarzystwo od tej ostateczności może jedynie wielki wysiłek społeczny i o pomoc do społeczeństwa polskiego z gorącą prośbą Zarząd Towarzystwa się zwraca, ufny, że nie pozwoli ono upaść placówce, która powstała w mrokach niewoli i przetrwała zwycięsko bardzo ciężkie chwile, dochodząc stopniowo do roli poważnego ogniska kultury.

Brak środków zmusił Zarząd Towarzystwa do ograniczenia inwestycji do najniezbędniejszych, a więc: prócz zainstalowania dodatkowych półek żelaznych w książnicy (z funduszu Marmottan'a kosztem 4119 zł. 66 gr.) dokonano poprawek w instalacji opalania centralnego oraz wzniesienia nowej bramy i ogrodzenia od ul. Lelewela, natomiast pilna potrzeba w postaci odnowienia zrujnowanego dachu z braku środków nie została zaspokojona. Ponadto Zarząd nabył od artysty-malarza Wacława Ruszkowskiego, wykonany przez niego w r. 1912 olejny portret ś. p. Prezesa Alfonsa Parczewskiego i w myśl swej uchwały z dnia 22 kwietnia 1933 r. umieścił go w sali Towarzystwa.

W r. 1934 odbyło się posiedzeń naukowych ogółu członków cztery, mianowicie:

XCVIII, w dn. 15. II. — odczyt J. E. x. bpa Pawła Kubickiego p. t. „Stanowisko duchowieństwa katolickiego w Królestwie Polskiem w latach 1861—1915 w stosunku do Kościoła i Ojczyzny“;

XCIX, w dn. 26. III. odczyt dyr. Wacława Studnickiego p. t. „Dlaczego nie udało się wprowadzenie języka rosyjskiego do nabożeństwa dodatkowego w kościołach rzymsko-katolickich na Litwie?“

C, (posiedzenie łącznie z Oddz. Wileńskim Polskiego Towarzystwa Historycznego) dn. 23. IV.—odczyt prof. dr. Władysława Konopczyńskiego p. t. „Konfederacja Barska na Litwie“;

CI, w dn. 2. X. — odczyt J. E. x. bpa Pawła Kubickiego p. t. „Język rosyjski w nabożeństwie dodatkowem w kościołach rzymsko-katolickich na obszarach daw. W. X. Litewskiego po r. 1863“.

O bardzo licznych posiedzeniach wydziałów naukowych wspomina się w sprawozdaniach tych wydziałów.

Walne zebranie doroczne odbyło się w roku 1934 jedno — w dniu 24 maja.

Zarząd odbył posiedzeń o s i e m.

W ciągu całego roku sprawozdawczego skład Zarządu T. P. N. był bez zmian następujący:

Prezes — (jednocześnie przedstawiciel Wydziału I) prof. dr. Marjan Zdziechowski; Wiceprezes i Kierownik działu rękopisów — prof. dr. Stanisław Kościałkowski; Sekretarz—mgr. Aleksander Jodziewicz; Skarbnik—Józef Dunaj; Kustosz muzeum—Michał Brensztejn; Kierownik książnicy—prof. dr. Stanisław Zajączkowski; Redaktor wydawnictw (jednocześnie przedstawiciel Wydziału III) — ks. prof. dr. Bolesław Wilanowski; Kierownik działu wymiany wydawnictw—doc. dr. Jan Safarewicz; Administrator nieruchomości—Władysław Hołownia oraz przedstawiciele wydziałów, poza osobami wyżej wymienionemi: I—prof. dr. Jan Oko; II—prof. dr. Władysław Dziewulski i prof. dr. Józef Trzebiński; III — doc. dr. Ryszard Mienicki. Prof. dr. Stanisław Kościałkowski, występujący z Zarządu z kolei na zasadzie § 23 statutu T-wa, został obrany przez Walne Zebranie ponownie.

Komisję Rewizyjną stanowili w ciągu roku 1934 pp.: dr. Zygmunt Zawadzki, prof. dr. Marjan Eiger i Juljan Bądzkiewicz — jako członkowie oraz p.p.: Tadeusz Turkowski i Ignacy Turski—jako zastępcy; skład ten przez Walne Zebranie Doroczne został obrany ponownie.

Od dn. 20 maja 1934 roku do dn. 17 czerwca 1935 roku zmarli następujący członkowie Towarzystwa:

Honorowi: Józef Piłsudski, Pierwszy Marszałek Polski, Marja Skłodowska - Curie; dożywotni i zwyczajni: Witold Augustowski, Edward Biegański, Władysław Bujalski, Stanisława Ejnarowiczówna, Józef Hłasko, Kazimierz Karaffa-Korbutt, Aleksandra Kasperowiczowa, Leonard Mertens, Kazimierz Poniatowski, Benedykt Tyszkiewicz.

Cześć Ich pamięci!

W dniu 1. I. 1935 r. Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Wilnie liczyło: członków honorowych — 25, korespondentów — 4, protektorów — 5, dożywotnich, wieczystych i zwyczajnych—356, razem 390.

Sprawozdanie niniejsze ukazuje się w dniach żałoby powszechnej, którą okrył Polskę zgon Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego w dniu 12 maja 1935 r.

Zarząd T. P. N. przypomina na tem miejscu, że Towarzystwo miało zaszczyt zaliczać Zmarłego do swego grona od dnia 14 czerwca r. 1919, w którym to dniu Józef Piłsudski został wybrany przez Walne Zgromadzenie na Członka Honorowego Towarzystwa.

Jeszcze poprzednio, w dniu 25 kwietnia tegoż roku, delegacja T. P. N. wzięła udział w powitaniu ówczesnego Naczelnika Państwa przez polskie organizacje społeczne w Wilnie, kiedy to w pamiętnem przemówieniu Naczelnik Państwa zapowiedział stworzenie z Wilna „jednej z wielkich stolic świata, ogniska kultury, nowych Aten, które promieniowałyby nie tylko na kraj cały, ale i daleko poza jego granice i w ten sposób nawiązałyby nić tradycji ze swoją świetną przeszłością miasta Śniadeckich, Lelewela, Mickiewicza". Delegacja naszego Towarzystwa doręczyła wówczas Naczelnikowi Rocznik T. P. N. 1915—1918, ułożony i wydany w najcięższych warunkach wojny.

Na wieść o zgonie ś. p. Józefa Piłsudskiego Zarząd T. P. N. wysłał do Pani Marszałkowej Aleksandry Piłsudskiej depeszę treści następującej:

„Przejęte bezmiernym bólem z powodu zgonu Pierwszego Marszałka Polski a swego Członka Honorowego i Opiekuna, Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Wilnie przesyła Dostojnej Pani wyrazy głębokiego współczucia".

Prezes (—) Zdziechowski.

Sekretarz (—) Jodziewicz.

SPRAWOZDANIA
z działalności Wydziałów Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie w roku 1934.

SPRAWOZDANIE
WYDZIAŁU I
(Filologji, literatury i sztuki) T. P. N. w Wilnie
za rok 1934.

W roku sprawozdawczym Wydział liczył 21 członków. Zarząd Wydziału stanowili: prezes — prof. M. Zdziechowski, wice-prezes — prof. J. Oko, sekretarz — S. Cywiński.

W r. 1934 było posiedzeń naukowych pięć; przedstawiono na nich nast. prace i komunikaty:

1. 27. I. 1934: ref. prof. J. Oki: Prace J. G. Groddka nad filologją w Polsce;
2. 17. III. 1934: a) ref. S. Cywińskiego: Polska karta w dziejach rosyjskiego sekciarstwa (Aleksy Jeleński, szambelan kr. Stanisława Augusta, apologetyk trzebieństwa); b) ref. S. Stankiewicza: O jęz. białoruskim w twórczości Orzeszkowej.
3. 8. X. 1934: ref. prof. S. Glixellego: Neogoe Basarab, wojewoda wołoski, jako pisarz.
4. 31. X. 1934: ref. J. Otrębskiego: Imiennictwo słowiańskie.
5. 7. XII. 1934: ref. J. Otrębskiego: Sprawa nowej pisowni.

W roku sprawozdawczym zakończony został druk pracy: Koschmieder Erwin: Nauka o aspektach czasownika polskiego w zarysie.

SPRAWOZDANIE
SEKCJI HISTORJI SZTUKI
WYDZIAŁU I-go T. P. N. W WILNIE
za rok 1934

Sekcja odbyła w r. sprawozdawczym 7 posiedzeń naukowych, na których wygłoszono i omówiono w dyskusji następujące referaty (w liczbie dziewięciu):

1. Dnia 24. II. 1) Prof. M. Morelowski: Odnalezione kartony szkoły Rubensa do serji gobelinów „Polowania“, — z których jeden w katedrze wileńskiej. (Kartony Pawła de Vos i Wildeksa).
   2) Euzebjusz Łopaciński: Malarz wileński Trojanowski.
2. Dnia 11. V. 3) Prof. M. Morelowski: Kaplica Suzinów w Wilnie a rotunda na Wawelu. (Źródła planu i formy).
3. Dnia 5. VI. 4) Kustosz Michał Brensztejn: Stan obecny muzeów w państwie litewskiem.
4. Dnia 24. X. 5) Prof. J. Iwaszkiewicz: Losy obrazu Bacciarellego Nadanie Konstytucji Księstwu Warszawskiemu przez Napoleona.
   6) Prof. M. Morelowski: Giuseppe Rusconi a rzeźba w kościele uniwersyteckim św. Jana w Wilnie.
5. Dnia 13. XI. 7) Mag. Witold Kieszkowski: Renesansowe Wilno za Zygmunta Augusta.
6. Dnia 28. XI. 8) Prof. Pierre Francastel: Origines parisiennes du réalisme occidental.
7. Dnia 13. XII. 9) P. Piotr Bohdziewicz: O trzech kierunkach baroku wileńskiego XVIII w..

W r. 1934 Zarząd Sekcji stanowili: prof. M. Morelowski — przewodniczący, konserwator dr. St. Lorentz — zast. przewodniczącego, docent z. prof. R. Gostkowski — sekretarz.

Przez rok 1934 posunięto znacznie naprzód druk dwu tomów „Prac. Sekcji Hist. Sztuki“, które ukażą się w najbliższym czasie. Zawierają one:

Tom I: doc. z. prof. R. Gostkowskiego „Ikonografję kapłańską w sztuce greckiej“.

Tom II: pełne teksty oraz streszczenia referatów i komunikatów, wygłoszonych na 35 posiedzeniach Sekcji od r. 1931 do 1935.

Oba tomy zaopatrzone są w reprodukcje, ilustrujące i uzasadniające tezy referatów.

SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU II

(Nauk matem.-przyrodniczych i lekarskich)

TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK

za rok 1934.

Wydział II liczył w roku sprawozdawczym 37 członków. Na posiedzeniach Wydziału zreferowano następujące prace:

1. E. Lelesz i A. Przeździecka. Z badań nad awitaminozą A: Badania nad zapotrzebowaniem W. A. przez ustrój.

2. E. Lelesz i A. Przeździecka. Badania doświadczalne nad powstawaniem złogów mineralnych (concrementa urinaria).

3. E. Lelesz i A. Przeździecka. Badania obrazu morfologicznego krwi przy awitaminozie A.

4. Br. Szakien. Profaza heterotypowa u Equisetum silvaticum L. (ref. p. P. Wiśniewski).

5. Br. Szakien. Uzupełnienie spisu rdzy z pow. dziśnieńskiego i postawskiego (ref. p. P. Wiśniewski).

6. P. Wiśniewski. Nienotowane stanowiska kilku rzadszych krajowych i zawleczonych roślin w Wileńszczyźnie.

7. M. Limanowski. O tektonicznej strukturze Tatr.

8. J. Prüffer. Intensywność wabienia samców przez samice w różnych okresach ich życia.

9. M. Racięcka. Nowe djagnozy niektórych gatunków chróścików (ref. p. J. Prüffer).

10. K. Petrusewicz. Stanowisko systematyczne Lycosa monticola (ref. p. J. Prüffer).

11. K. Petrusewicz. Materjały do znajomości pogońców południowo-wschodniego Polesia (ref. p. J. Prüffer).

12. E. Kamiński. Przyczynek do znajomości płeszek Wileńszczyzny (ref. p. J. Prüffer).

13. K. Górski. Materjały do morfologji i biologji Acentropus niveus (ref. p. J. Prüffer).

14. R. Kongiel. O kilku jeżowcach z kredy wołkowyskiej (ref. p. M. Limanowski).

15. R. Kongiel. O utworach trzeciorzędowych okolic Grodna (ref. p. M. Limanowski).

16. R. Kongiel. O „paleocenie“ Wólki Dorguńskiej (ref. p. M. Limanowski).

17. Wł. Zonn. Obserwacje fotograficzne gwiazdy zmiennej ζ Aurigae (ref. p. Wł. Dziewulski).

18. Wł. Zonn. Wyznaczenie elementów gwiazdy zmiennej 47. 1934 Geminorum (ref. p. Wł. Dziewulski).

19. Wł. Zonn. Wyznaczenie elementów gwiazdy zmiennej 296. 1934 Geminorum (ref. p. Wł. Dziewulski).

20. Wł. Zonn. Obserwacje gwiazdy zmiennej GO Cygni (ref. p. Wł. Dziewulski).

21. Wł. Dziewulski. Obserwacje gwiazdy zmiennej χ Cygni.
22. Wł. Dziewulski. Obserwacje meteorów.

W roku 1934 drukowano tom VIII „Prac Towarzystwa Przyjaciół Nauk" (wyd. Wydziału II). Wyszedł on z druku przy częściowym zasiłku Funduszu Kultury Narodowej. Obejmuje 35 prac na 590 stronach.

SPRAWOZDANIE
WYDZIAŁU III
(Filozofji, historji i nauk prawno-społecznych)
TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE
za rok 1934.

Na 5 posiedzeniach naukowych Wydziału w okresie sprawozdawczym wygłoszono następujące referaty:

1. 9 marca, prof. B. Jasinowski: Kształtowanie się duchowości rosyjskiej w świetle odwiecznych prądów Wschodu chrześcijańskiego.
2. 25 maja, p. Otton Hedemann: Szkoły XX. Pijarów łużeckich w początku XIX w.
3. 16 czerwca, dr. W. Charkiewicz: Sylweta biskupa unickiego Adrjana Hołowni.
4. 11 października, doc. dr. J. Adamus: Sprawa następstwa tronu po Kazimierzu Sprawiedliwym.
5. 8 grudnia, prof. B. Jasinowski: O konieczności stworzenia nowej dyscypliny pod nazwą „filozofja historji filozofji".

Dnia 25 maja odbyło się posiedzenie administracyjne, na którem dokonano wyborów Zarządu Wydziału. Zostali wybrani ponownie: prof. Bolesław Wilanowski — na przewodniczącego, prof. Ryszard Mienicki — na zastępcę przewodniczącego oraz prof. Henryk Łowmiański—na sekretarza.

W roku sprawozdawczym Wydział opublikował następujące wydawnictwa:

1) Otton Hedemann: „Dzisna i Druja magdeburskie miasta" (Rozpraw Wydziału III t. VII).

2) „Ateneum Wileńskie" t. IX.

Prowadzony jest w dalszym ciągu druk „Zbioru dokumentów cechowych miasta Wilna od końca w. XV do końca XVIII (Kodeks m. Wilna)" oraz drukowano ostatnie arkusze „Księgi Pamiątkowej ku uczczeniu czterechsetnej rocznicy wydania pierwszego Statutu Litewskiego".

Liczba członków Wydziału pozostała bez zmiany w porównaniu z rokiem ubiegłym.

SPRAWOZDANIE

ze stanu zbiorów Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie za rok 1934.

KSIĄŻNICA.

1. PRZYBYTKI.

A. Dary osób pojedyńczych według ilości ofiarowanych dzieł:

	dzieł	tomów
1. Tyczkowski Franciszek ks.	607	702
2. Kostrowicki Stanisław ś. p.	566	949
3. Miłoszowa Marja	487	781
4. Karpowicz Zygmunt	232	335
5. Andrzejewski Jan ś. p.	204	257
6. Charkiewicz Walerjan	98	101
7. Życka Ludwika	96	99
8. Cierpińska Marja	80	149
9. Brensztejn Michał	47	49
10. Jeleńska Marja	42	54
11. Kirtiklis Stefan	36	38
12. Rosiak Stefan	19	74
13. Pakoszowa Felicja	19	20
14. Zajewska Anna	9	9
15. Rackiewicz Jerzy	6	6
16. Pawłowski Stanisław	5	8
17. N. N.	4	4
18. Zdziechowski Marjan	4	4
19. Chejfec Leon	3	3
20. Jodkowski Józef	3	3
21. Uziębło Lucjan	3	3
22. Rutkowski Michał ks.	2	5
23. Czarkowska Melanja	2	4
24. Kubicki Paweł ks. biskup	2	4

		dzieł	tomów
25.	Ambros Michał	2	2
26.	Batowski Zygmunt	2	2
27.	Jarocki Stanisław	2	2
28.	Kopeć Bohdan	2	2
29.	Korbutt Aleksander	2	2
30.	Łuckiewicz Antoni	2	2
31.	Nowodworski Witold	2	2
32.	Prüfferowa Marja	2	2
33.	Rzędowski Henryk	2	2
34.	Safarewicz Jan	2	2
35.	Łukowski Ludwik	1	3

36—72. Po jednem dziele w jednym tomie ofiarowali: 1. Adachi Buntaro, 2. Bouffał Bronisław, 3. Brancewicz Henryk, 4. Buchowski Leon Janusz, 5. Dąbkowski Przemysław, 6. Dąbrowski Klemens O., 7. Deruga Aleksy, 8. Dziewulski Władysław, 9. Grajewski Ludwik, 10. Gulczyński Eugenjusz, 11. Gwozdowski Juljan, 12. Jenner Władysław, 13. Kantak Kamil ks., 14. Konczyńska Wanda, 15. Kościałkowski Stanisław, 16. Kruszewska Stanisława, 17. Kukiel Marjan, 18. Kuleszo Adam ks., 19. Majkowski Edmund ks., 20. Nagrodzki Zygmunt, 21. Nowicki Paweł ks., 22. Perthes Justus, 23. Pigoń Stanisław, 24. Pręgowski Władysław, 25. Rodziewiczowa Julja, 26. Siewruk Piotr, 27. Słobodnik Włodzimierz, 28. Studnicki Władysław, 29. Turska Halina, 30. Wałajtis Antoni, 31. Wejtko Wacław, 32. Wierzbicki Wacław, 33. Wilczyński Henryk, 34. Wiskont Antoni ks., 35. Wiśniowski Tadeusz, 36. Zasztowt Aleksander, 37. Zdanowicz Józef ks.

Razem 72 osoby ofiarowały 2634 3721

B. Dary instytucyj:

		dzieł	tomów
1.	Fundusz Kultury Narodowej	35	38
2.	Bibljoteka Publiczna m. st. Warszawy	15	18
3.	Bibljoteka Jagiellońska	2	2
4.	Hansischer Geschichtsverein	2	2
5.	Instituto Interunivesitario Italiano	2	2
6.	Redakcja „Rocznika Wołyńskiego“	2	2
7.	Uniwersytet Warszawski	2	2
8.	Zrzeszenie Kół Naukowych U. S. B.	1	5

9—22. Po jednem dziele w jednym tomie ofiarowały: 1. Bibljoteka Narodowa w Warszawie. 2. Bibljoteka Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

dziel tomów

3. Biełaruski Dziarżauny Uniwersytet w Mińsku. 4. Koło Historyków Słuchaczy U. S. B. 5. Kulturhistoriska Föreningen för Södra Sverige. 6. Obserwatorjum Astronomiczne w Wilnie. 7. Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie. 8. Polski Komitet Zielarski. 9. Polski Monopol Tytoniowy. 10. Polskie Radjo w Warszawie. 11. Redakcja „Dzwonka". 12. Redakcja „Ziemi". 13. Wileński Urząd Wojewódzki. 14. Wyższe Studjum Handlowe w Krakowie.

	dzieł	tomów
Razem 22 instytucje ofiarowały . . .	75	85

C. Nabyte za gotówkę:

	dzieł	tomów
1. Estreicher „Bibljografja polska" T. 29	1	1
2. „Kalendarz Narodowy" na 1864 r.	1	1
3. „Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej" R. 1934 .	1	1
4. „Ziemia" R. 1934	1	1
Razem kupiono . . .	4	4

D. Publikacje perjodyczne otrzymane od redakcyj oraz instytucyj wydawniczych jako dary lub na wymianę.

dzieł

W jęz. polskim: 1. Archiwum Historji i Filozofji Medycyny oraz Historji Nauk Przyrodniczych. 2. Biuletyn Bibljoteki Uniwersyteckiej w Wilnie. 3. Biuletyn Historji Sztuki i Kultury. 4. Biuletyn Polsko-Ukraiński. 5. Biuletyn Wydawniczy Księgarni św. Wojciecha. 6. Czasopismo Przyrodnicze Ilustrowane. 7. Droga do Zdrowia. 8. Drogowskaz. 9. Dziennik Urzędowy Ministerstwa Sprawiedliwości. 10. Dziennik Wileński. 11. Front Zachodni. 12. Handel Zagraniczny Rzeczypospolitej Polskiej i W. M. Gdańska. 13. Kultura i Wychowanie. 14. Kurjer Wileński. 15. Kwartalnik Historyczny. 16. Kwartalnik Statystyczny. 17. Muzeum. 18. Nowiny Wydawnicze. 19. Ogrodnictwo. 20. Prasa. 21. Przegląd Geograficzny. 22. Przegląd Pedagogiczny. 23. Przegląd Powszechny. 24. Przegląd Turystyczny. 25. Przegląd Wileński. 26. Roczniki Chemji. 27. Słowo. 28. Sprawozdania z czynności i posiedzeń Polskiej Akademji Umiejętności. 29. Sprawozdania Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. 30. Sprawozdania Towarzystwa Naukowego we Lwowie. 31. Statystyka Cen. 32. Statystyka Pracy. 33. Ster. 34. Tęcza. 35. Tygodnik Rolniczy. 36. Wiadomości Historyczno-Dydaktyczne. 37. Wiadomości Ligi Ochrony Przyrody w Polsce. 38. Wiadomości Służby

Geograficznej. 39. Wiadomości Statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego. 40. Włóczęga. 41. Wschód. 42. Zapiski Towarzystwa Naukowego w Toruniu.

W jęz. obcych: 1. Acta Societatis Botanicorum Poloniae. 2. Bratislavské Lekàrske Listy. 3. Bulletin de l'histoire de l'art et de culture. 4. Bulletin international de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. Classe de médecine. 5. Bulletin international de l'Académia Polonaise des Sciences et des Lettres. Classe des sciences mathématiques et naturelles. Série A. Sciences mathématiques. 6. Bulletin international de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. Classe des sciences mathématiques et naturelles. Série B. Sciences naturelles II. 7. Bulletin of the New York Public Library. 8. Bulletin statistique du Ministère des Finances. 9. Centralnaja Jewropa. 10. Comptes rendus mensuels des séances de la classe de médecine. Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. 11. Comptes rendus mensuels des séances de la classe des sciences mathématiques et naturelles. Académie Polonaise des Sciences et des Lettres. 12. Dokłady Akadiemii Nauk S. S. S. R. 13. Dzwony. 14. Elpis. 15. Gimtasai Kraštas. 16. Illinois Libraries. 17. Izwestija Akadiemii Nauk Sojuza Sowietskich Socialisticzeskich Respublik. Otdielenije matiematiczeskich i jestiestwiennych nauk. 18. Izwiestija Akadiemii Nauk Sojuza Sowietskich Socialisticzeskich Respublik. Otdielenije obszczestwiennych nauk. 19. Prager Presse. 20. Riviera scientifique. 21. Sitzungsberichte der mathematisch-naturwissenschaftlichen Abteilung der Bayerischen Akademie der Wissenschaften. 22. Sitzungsberichte der Preussischen Akademie der Wissenschaften. Phisikalisch-mathematische Klasse. 23. Sowietskoje Gosudarstwo. 24. Vilniaus Rytojus. 25. Zeitschrift für osteuropäische Geschichte. . . . . .

W jęz. polskim . . .	42
„ „ obcych . . .	25
Razem publikacyj . . .	67

E. Dzieła nabyte drogą wymiany od instytucyj:

	dzieł	tomów
1: Bibljoteka Uniwersytecka w Wilnie	94	216
2. Universitätsbibliothek zu Königsberg	78	78
3. Instytut Bałtycki w Toruniu	56	57
4. Związek Obrony Kresów Zachodnich	33	54
5. Uniwersitätsbibliothek zu Tübingen	29	29
6. Polska Akademja Umiejętności w Krakowie	28	34

		dzieł	tomów
7.	Główny Urząd Statystyczny	25	25
8.	Towarzystwo Naukowe we Lwowie	23	23
9.	Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach	21	21
10.	Masarykova Universita v Brne	17	17
11.	Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Poznaniu	16	16
12.	Universitas Hungarica Francisko-Josephina	15	15
13.	Biełaruskaja Akademija Nawuk	14	16
14.	Towarzystwo Naukowe Płockie	11	11
15.	Bayerische Akademie der Wissenschaften	10	11
16.	Royal Irish Akademy	8	9
17.	Kommunisticzeskaja Akadiemija S. S. S. R.	8	8
18.	Královské České Společnost Nauk	7	7
19.	Politechnika Lwowska	7	7
20.	Societas scientiarum Fennica	6	6
21.	Academia de ciencias y artes de Barcelona	5	5
22.	Instytut Naukowo-Badawczy Europy Wschodniej	5	5
23.	Towarzystwo Naukowe Warszawskie	5	5
24.	Wsieukraińska Akademija Nauk	5	5
25.	Towarzystwo Miłośników Historji w Poznaniu	4	6
26.	Akademie der Wissenschaften in Wien	4	4
27.	Historische Kommission für Ost-und Westpreussische Landesforschung	4	4
28.	Polskie Towarzystwo Ekonomiczne we Lwowie	4	4
29.	Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Lublinie	4	4
30.	Kasa im. Mianowskiego	3	3
31.	Polskie Towarzystwo Historyczne	3	3
32.	Seminarjum Historyczne U. S. B.	3	3
33.	Instytut Wschodni	2	4
34.	Akadiemija Nauk S. S. S. R.	2	3
35.	Académie Roumaine	2	2
36.	Naturforschende Gesellschaft in Basel	2	2
37.	Naturforschende Gesellschaft in Zürich	2	2
38.	Naturforscher-Verein zu Riga	2	2
39.	Polskie Towarzystwo Botaniczne	2	2
40.	Preussische Akademie der Wissenschaften	2	2
41.	Towarzystwo Naukowe w Toruniu	2	2
42.	Towarzystwo Przyjaciół Nauki i Sztuki w Gdańsku	2	2
43.	Naturhistorisches Museum in Wien	1	7
44.	Redakcja „Elpis“	1	6
45.	Gelehrte Estnische Gesellschaft zu Dorpat	1	3
46.	Redakcja „Roczników Dziejów Społecznych i Gospodarczych“	1	3
47.	Muzejsko Društvo za Slovenijo	1	2
48.	Naukowe Towarzystwo im. Szewczenki we Lwowie	1	2
49.	Towarzystwo Naukowe Litewskie w Wilnie	1	2

		dzieł	tomów
50—64.	Po jednem dziele w jednym tomie nadesłały: 1. Academia de Ciencias Exactas, Fisicas y Naturales de Madrid. 2. Association des Naturalistes de Nice et des Alpes Maritimes. 3. Bibljoteka Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. 4. Instytut Historji Społecznej i Gospodarczej U. J. K. we Lwowie. 5. Leningradskij Gosudarstwiennyj Uniwiersitiet. 6. Magyar Tudományos Akádemia. 7. Muzeum Śląskie w Katowicach. 8. Oficina Meteorologica de Chile. 9. Polskie Towarzystwo Geologiczne w Krakowie. 10. Redakcja „Prac Filologicznych". 11. Universita Komenskeho v Bratislavě. 12. Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie. 13. Uniwersytet w Oslo. 14. Wydział Archiwów Państwowych. 15. Zgromadzenie O.O. Redemptorystów w Toruniu . .		
	Razem 45 instytucyj nadesłało . . .	598	775

Łącznie tedy w roku 1934 przybyło do Bibljoteki z 229 źródeł 3378 dzieł w 4652 tomach.

II. SKATALOGOWANO.

A. Na 1 stycznia 1935 r. skatalogowano dzieł (tytułów) 38620, w czem skatalogowano w roku 1934 dzieł 470 (od Nr. 38151 do Nr. 38620), tomów 503.

B. Dzieł skatalogowanych według języków:

	Na 1.I.1934 r.	W 1934 r.	Na 1.I.1935 r.
1. Polski	20026	300	20326
2. Rosyjski	7041	34	7075
3. Francuski	4329	26	4358
4. Niemiecki	3815	45	3860
5. Łaciński	1314	12	1326
6. Angielski	507	18	525
7. Czeski	415	8	423
8. Włoski	217	—	217
9. Litewski	204	20	224
10. Białoruski	94	1	95
11. Serbski	81	—	81
12. Ukraiński	78	1	79
13. Esperanto	18	—	18
14. Bułgarski	8	—	8
15. Hiszpański	1	—	1
16. Norweski	1	—	1
17. Szwedzki	1	1	2
18. Węgierski	—	1	1
Razem . . .	38150	470	38620

C. Według wieków skatalogowanych dzieł:

	Na 1.I.1934 r.	W 1934 r.	Na 1.I. 1935 r.
Wiek XV	33		33
„ XVI	262	—	262
„ XVII	855	—	855
„ XVIII	2256	2	2258
„ XIX	23774	55	23829
„ XX	10970	413	11383
Razem . . .	38150	470	38620

D. Druki wileńskie w ogólnej liczbie dzieł 38620 całkowicie dotąd uporządkowanych:

W języku polskim na 1.I.1934 r. — 2965, w 1934 r. skatalogowano 27, na 1.I.1935 r. — 2992.

E. Katalogowanie czasopism.

W związku z powiększeniem liczby półek przystąpiono w połowie roku do pracy nad skomasowaniem i uporządkowaniem czasopism, celem stworzenia osobnego działu wydawnictw perjodycznych. Dotychczas całkowicie opracowano, t. zn. skatalogowano i zinwentaryzowano 123 tytuły czasopism w 1445 tomach oraz skatalogowano na kartkach (nie wpisano natomiast do inwentarza) 162 tytuły w 871 tomach.

Razem opracowano 285 tytułów w 2316 tomach czasopism zagranicznych oraz wysłano kartki do „Katalogu Centralnego Czasopism Zagranicznych".

Ponadto na nowych półkach uporządkowano według liter alfabetu i częściowo wg. tytułów wszystkie niezinwentaryzowane dotychczas czasopisma polskie i obce i wycofano z ogólnego katologu karty czasopism w celu dokonania skontrum wszystkich czasopism, znajdujących się w książnicy Towarzystwa.

Stałymi pracownikami Książnicy byli w roku sprawozdawczym p.p. Olgierd Bielski, Aleksander Korbutt i Anna Zajewska. Pozatem w roku sprawozdawczym pracował bezinteresownie w Książnicy p. major Witold Okołow-Zubkowski, któremu Zarząd Towarzystwa składa na tem miejscu wyrazy gorącego podziękowania.

III. KORZYSTAŁO Z KSIĄŻNICY T-WA W R. 1934.

A. Na miejscu: osób 231 w 602 wizytach z 1186 dzieł w 2397 tomach i z 75 teczek rękopisów.

B. Do domu wypożyczono: 48 osobom 216 dzieł w 317 tomach.

Sprawozdanie działu wymiany wydawnictw.

Wzorem lat ubiegłych Towarzystwo prowadziło z jednej strony wymianę bezpośrednią z instytucjami krajowemi i zagranicznemi, których wykaz umieszczony jest w sprawozdaniu Książnicy, z drugiej zaś udzielało po 30 egzemplarzy każdej nowej publikacji Bibljotece Uniwersyteckiej w Wilnie, umożliwiając jej w ten sposób zdobywanie wydawnictw zagranicznych drogą wymiany. Wzamian za to Towarzystwo otrzymało od Bibljoteki Uniwersytetu S. B. z liczby jej dubletów znaczną liczbę wydawnictw.

Uzupełnianie kompletów wydawnictw perjodycznych było wciąż jeszcze utrudnione wskutek braku miejsca na umieszczenie zbioru czasopism. Wybudowanie nowych półek żelaznych pozwoliło przystąpić do porządkowania tego zbioru, czynności te jednak zakończone być mogą dopiero w r. 1935.

Towarzystwo udzieliło bezpłatnie wydawnictw swych Seminarjom Polonistycznemu i Historycznemu U. S. B. oraz Seminarjum Historji Kościoła w Polsce Uniwersytetu Warszawskiego; ponadto nawiązano nowe stosunki wymienne z następującemi instytucjami:

Wydawnictwo „Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych" we Lwowie,

Zakład Geograficzny U. P. w Poznaniu,

Związek Obrony Kresów Zachodnich w Poznaniu,

Czasopismo „Nowa Książka" w Warszawie,

Prirodoslovno Društvo w Lublanie,

Biełaruskaja Akadiemja Nawuk w Mińsku,

Bibliotieka Kommunisticzeskoj Akadiemji w Moskwie,

Naturforscher-Verein w Rydze,

Naturhistorisches Museum w Wiedniu.

Wznowiono przerwane poprzednio stosunki wymienne z nast. instytucjami:

Polskie Towarzystwo Geologiczne w Krakowie,

Bibljoteka Uniwersytecka w Dorpacie,

Opetatud Eesti Selts w Dorpacie,

Wsieukrainskaja Akadiemija Nauk w Kijowie,

Akadiemija Nauk w Leningradzie,

Universitetets Oldsaksamling w Oslo.

Dział rękopisów.

Co do liczby i wartości okazów, któremi T-wo obdarzone zostało w dziale rękopisów, — rok sprawozdawczy był rokiem przeciętnym: wszelako i rok 1934 przyniósł w niektórych pozycjach cenne wzbogacenie naszego zbioru manuskryptów.

Obdarzyli w tym dziale T-wo następujący ofiarodawcy: p. p.: Czarkowska Melanja (artykuł Orzeszkowej w kopji), Dawidowska

Elżbieta (Uwagi Ostrowskiego z r. 1818), Jeleński (notaty z rękopisów A. W. Maciejowskiego), Łobanowska Katarzyna (dok. dotyczący rzeźbiarza Fr. Andriollego), Merdingerowa Zofja z Meksyku (za pośr. ks. Fr. Tyczkowskiego: zbiór ulotek i pism sztuk 12), Mianowski Zygmunt (za pośr. ks. Fr. Tyczkowskiego: Zbiór rękopisów po prof. Mikołaju Mianowskim 2 teki i 4 dok. osobne), Pieślakowa Marja (3 dok. pergaminowe z lat 1651, 1670, 1671 treści majątkowo-kościelnej w związku z osobą J. K. Denhoffa, opata Mogilskiego, i Bogusława Radziwiłła), ks. Tyczkowski Franciszek (m. in.: t. I, II i IV Historji Rosji Nestesuranoja (Jana Rousseta) — por. Estreicher t. XXVI str. 396); katalog bibljoteki Wład. Syrokomli, sporządzony przez Anicetego Reniera w r. 1862, rękopisy teologiczne, literackie i in. razem 6 tek i osobn. rękopisów 12), ks. Ussas Bronisław Hieronim (m. in.: Miscellanea Samuela Demianowicza z r. 1645, ze zbiorów ks. Ant. Moszyńskiego; „Phoenix de ruderibus" Fran. Stańskiego z lat 1733—35 tegoż pochodzenia; Zbiór archiwaljów rozmaitych literacko-hist. i majątkowych z ww. XVII—XIX ze zbiorów Mich. Reutta i in. — razem 7 tek). Wejtko Wacław (odpisy listów Orzeszkowej do różnych osób w liczbie 74, 1879—1909; odpisy, notaty, obwieszczenia, tek 2), Zajewska Anna (rękopis dzieła J. A, Załuskiego p. t.: Polska w obszernych wiadomościach przygot. do druku przez J. E. Minasowicza), Ziemacki Wład. (Dziennik podróży Józefa Łopacińskiego po Niemczech 1836 — 37), Żongołłowiczowa Helena (list Orzeszkowej z r. 1901), Żukowska Aleksandra (1 dok. turecki z r. 1878), Życka Ludwika (notaty literackie), N. N. (pojedyńcze numery czasopism z r. 1863: „Niepodległość", „Wiadomości z pola bitwy", „Wiadom. polit." „Prawda"—4).

Łącznie 16 ofiarodawców złożyło 19 tek, tomów, fascykułów i paczek o treści jednolitej oraz 26 dokumentów, listów i aktów osobnych.

Ogólne podsumowanie stanu grup rękopisów wykazuje 887 tek, tomów, fascykułów i paczek o treści jednolitej oraz 1975 dokumentów, listów i aktów osobnych w tem 51 pergaminów.

Przy porządkowaniu rękopisów chętną i bezinteresowną pomoc niosła p. Dr. Ewelina Wróblewska.

Z działu rękopisów korzystało dla badań naukowych w roku sprawozdawczym na miejscu lub za pośrednictwem bibljotek miejscowych i archiwów (Biblj. Uniw., Biblj. Wróblewskich, Archiwum Państwowe) osób 32 (w tem wypożyczeń zamiejscowych 3).

MUZEUM.

Praca wewnętrzna w roku ubiegłym obejmowała nieprzerwanie konserwację zbiorów dawnych i inwentaryzację nabytków nowoprzybywających.

Szczególnie ważne jest rozpoczęcie przez p. Mikołaja Dzikow-

skiego porządkowania i katalogowania bogatego *zbioru monet greckich i rzymskich*.

Do inwestycyj wewnętrznych należy sprawienie 2 podstaw drewnianych do popiersi i zaprojektowanie 2 nowych dużych ekranów w celu powiększenia płaszczyzn do zawieszenia obrazów oraz 2 dużych na całą długość ścian szaf oszklonych do działu etnograficznego.

Ze zbiorów muzealnych *wypożyczono* na wystawę p. n. „100 lat Pana Tadeusza" w Bibljotece Uniwersyteckiej Wil.: pierwsze wydanie Poezyj Ad. Mickiewicza w dwóch edycjach i szkice oryginalne Alfreda Römera projektów Matejki pomnika Mickiewicza w Krakowie.

Udzielono pozwolenia na *sfotografowanie* wizerunków profesorów Uniw. Wil. Adamowicza, Bojanusa i Ejchwalda (p. kpt. drowi Aleksandrowi Perenzowi do jego pracy o historji weterynarji w Polsce), portretu olejn. Jagiełły oraz grupy marmurowej Jadwigi i Jagiełły dłóta Sosnowskiego (redakcji „Słowa", w którem zostały reprodukowane) i dwóch przedmiotów pamiątkowych z powstania r. 1863 (p. Annie Krzyszkowskiej).

Prof. dr. Marjan Morelowski, jak w roku poprzednim tak też w maju r. 1934 w salach Muzeum T. P. N. miał *wykłady* dla swoich słuchaczów z Wydziału Sztuk Pięknych U. S. B. w obecności 19 osób.

Doniosłem zdarzeniem w roku sprawozdawczym był *X Zjazd Związku Muzeów w Polsce*, zwołany do Wilna w dn. 23—25.VI. 1934 r. Po uroczystem otwarciu Zjazdu w Sali Kolumnowej wszechnicy wileńskiej wszystkie inne posiedzenia plenarne i sekcyjne odbywały się w sali posiedzeń i salach muzealnych T. P. N. Uczestniczyło ok. 50 osób, dyrektorów i pracowników wszystkich najwybitniejszych muzeów polskich i obcych, należących do Związku, tudzież gości.

Zaszczyt przewodniczenia wileńskiemu Komitetowi Organizacyjnemu Zjazdu przypadł kustoszowi Muzeum naszego p. M. Brensztejnowi.

Z przyjemnością też zaznaczamy, że p. dr. Stanisław Lorentz w referacie swoim, wygłoszonym na otwarciu Zjazdu i następnie wydrukowanym (w „Kur. Wil." i osobno) p. t. „*Rzut oka na muzea wileńskie*", najdłuższy ustęp poświęcił Muzeum T. P. N.

Zbiory muzealne w r. 1934 powiększyły *darami swemi* następujące instytucje i osoby prywatne: Dawidowska Elżbieta, Dowództwo Okr. Korp. Nr. III Grodno (gen. bryg. inż. Aleksander Litwinowicz), Drucki-Lubecki Józef książe, Dziatlikówna Felicja, Dzikowski Mikołaj, Gimnazjum Koeduk. im. Tad. Czackiego w Wilnie, Gorecki Ludwik dr. z Paryża, Gorzkowski Tomasz, Gorzuchowski Ksawery, Haniszewski Władysław, Hołownia Władysław, Jasiewiczówna Irena, Juchniewiczówna Stanisława, Karpowicz Zygmunt, Kiewliczowa Marja, Kosińska Anna z Poniewieża, Kostrowicki Stanisław ś. p. z Petersburga, Kupcewicz Bolesław z Dolin, Kutyłowski-Sokół Wacław, Lorentz Stanisław dr., Łukowski Ludwik dr., Matułojć Stanisław z Sokołajć, Miłoszowa Marja z Surmaczewa nad Drują, Młodziejowska-Szczurkiewiczowa Nuna z Poznania, Moncewicz Wacław, Narębski

Stefan inż., Nargiellewiczowa Malwina z Dybowskich ś. p., Paszkowski Michał, Perzanowska Stanisława, Piotrowicz Włodzimierz, Rubiec-Masalski Mikołaj, Rutkowski Michał ks., Szkoła Zawodowa im. św. Józefa w Wilnie, Szukiewicz Zygmunt z Oran, Trawiński Stanisław, Tyczkowski Franciszek ks., Uziębło Lucjan, Wasilewska Stanisława, Wejtko Wacław i Ziemacki Władysław z Polan. Razem 40 ofiarodawców (w r. poprz. było tyluż) złożyło 472 przedmioty.

Nadto otrzymano *w depozycie* 2 przedm. i zakupiono kosztem 125 zł. 2 przedmioty (*Portret ś. p. rektora Alfonsa Parczewskiego* pendzla art. mal. Ruszkowskiego i *Widok ul. Bonifraterskiej* z pierw. poł. XIX w. niewiadomego malarza).

Ogółem tedy w r. 1934 przybyło 476 przedmiotów (w r. poprz. 220) a mianowicie do działów:

Prehistorycznego	4
Etnograficznego	31
Histor.-obyczajowego	42
Numizmatycznego	196
Sfragistycznego	1
Sztuki (malarstwo i rzeźba)	35
„ (sztychy i fotografje)	151
Meble	16

Na szczególne wyróżnienie zasługują przedewszystkiem *dary p. Nuny Młodziejowskiej-Szczurkiewiczowej*, obejmujące dzieła sztuki malarskiej, sztycharstwa, wyroby przemysłu artystycznego tudzież cenne pamiątki osobiste, związane z wieloletniem kierownictwem ofiarodawczyni wespół z jej ś. p. mężem Bolesławem Szczurkiewiczem, Teatrami Polskiemi w Wilnie i Poznaniu. Tą drogą Muzeum nasze posiadło pośród 51 przedmiotów — 13 szkiców akwarelowych *Ferdynanda Ruszczyca* dekoracyj i kostjumów do *„Lilli Wenedy"* (wystawionej w Wilnie poraz pierwszy w r. 1909 przez p. Młodziejowską), obrazy: *Konrada Krzyżanowskiego* (portret ofiarodawczyni z r. 1904, depozyt), *Fryderyka Pautscha* (cztery), *Rafała Malczewskiego* (pejzaż *„Zima"*), *Tadeusza Pruszkowskiego*, *Marji Niedzielskiej* (portret p. N. Mł.-Szczurk.), *Władysława Porankiewicza* (zm. 1923, portret B. Szczurkiewicza w „Damach i huzarach") i in., 2 rzeźby *Jana Wysockiego*, akwatinty i miedzioryty: rytowników francuskich Nicolas de Launoy (zm. 1792) i Jean Matthieu (zm. 1815), wiedeńczyka A. Geigera (książe Adam Czartoryski gen. ziem. podol. w r. 1799 według portr. J. Abela), sztycharza i prof. Uniw. Wileńsk. *J. G. Kisslinga* (Spotkanie Napoleona I z Aleksandrem I w Tylży 1807 r., portret Marji Ludwiki, małżonki Napol. I, i portret na koniu Józefa Poniatowskiego, rytowany w Wilnie 1817 r.), okazy starej porcelany, przedmioty złote i srebrne, 3 kostjumy teatralne, staropolskie czepce i hafty, wreszcie garnitur mebli z r. 1830, zegar biedermajerowski, duży kilim, zrobiony w Poznaniu według rysunku art. mal. W. Brzozowskiego, etc.

Za powyższe hojne dary Zarząd T-wa składa Czcigodnej Pani Nunie Młodziejowskiej-Szczurkiewiczowej z głębi serca wyrazy naj-

szczerszej podzięki, przypominając jednocześnie, że imię szlachetnej ofiarodawczyni już dawniej wpisane zostało złotemi głoskami w poczcie zasłużonych dla naszego miasta, jako wskrzesicielki sceny polskiej w Wilnie*).

Z innych przybytków z r. 1934 wspomnimy jeszcze: *Popiersie ś. p. Wandalina Szukiewicza*, znanego archeologa (ur. 1852 † 1919), rzeźb. w terrakocie przez art. Sokołowskiego z Wilna w r. 1906 (dar syna p. Zygmunta Szukiewicza), *portret olej. Jędrzeja Śniadeckiego* z podpisem *„pinxit A. Slędzinski 1843"* (depozyt T-wa Szubrawców), *kolekcję 23 odznak* formacyj wojsk polskich, wchodzących w skład dywizyj litewsko-białoruskich, w ramie ze srebrn. tabliczkami wyjaśniającemi pod każdą odznaką (dar D. O. K. III, za staraniem i pośrednictwem p. gen. bryg. Litwinowicza), wreszcie *2 sztandary szkół wileńskich* skasowanych w r. 1934 — Gimnazjum koeduk. im. Tad. Czackiego z r. 1925 i Szkoły zawodowej im. Ś. Józefa z r. 1921.

Szczegółowe wykazy darów i ich ofiarodawców ogłaszane są co kwartał w dziennikach wileńskich.

Muzeum było otwarte dla publiczności stale w niedziele w gg. 12—2 i doraźnie—w miarę potrzeby—w dni powszednie za poprzedniem porozumieniem się z kancelarją T-wa. *Zamknięte* było w czasie wakacyj letnich od 15.VII do 15.VIII.

Frekwencja w porównaniu z latami poprzedniemi znowu wzrosła. W ciągu r. 1934 zwiedziło Muzeum osób:

za opł. po 50 gr.	— 465	(r. 1933— 456,	r. 1932— 510,	r. 1931— 566)
„ „ „ 20 gr.	—3789	(„ —4557	„ —3150	„ —2066)
bezpłatnie . . .	—2537	(„ —1346	„ — 688	„ — 602)
Razem	—6791	(„ —6359	„ —4348	„ —3234)

Dla unaocznienia tego stałego wzrostu frekwencji podaliśmy obok również liczby z trzech lat poprzednich. Widać z nich wyraźny spadek opłat 50-ciogroszowych, początkowy wzrost, zaś w roku ostatnim znaczny spadek opłat 20-togroszowych i wreszcie olbrzymi wzrost gości bezpłatnych. Do tej trzeciej kategorji należą uczestnicy przeważnie wycieczek włościańskich i szkół powszechnych z okolic odleglejszych, którym stale są czynione możliwe ułatwienia.

Z 200 zgórą wycieczek zbiorowych przypada na uczącą się młodzież 162 (akademickie 4, gimnazjalne i szkół średnich 53, zawodowe 14, szkół powszechnych 76 i inne 15), wojskowe 21, włościańskie 14, etc.

Oczywiście najwięcej było wycieczek z samego Wilna (84) i Wileńszczyzny oraz województw sąsiednich. Nie zabrakło wszakże grup zbiorowych (przeważnie młodzieży szkolnej) z Bydgoszczy, Gródka Jagiellońskiego, Jaworowa, Kalisza, Kołomyi, Krakowa (kilka), Lwowa (kilka), Łodzi (3), Ostrowia, Płocka, Poznania (kilka),

*) Osobna Wystawa darów p. N. Mł.-Szczurkiewiczowej była otwarta w lokalu Muzeum od 1 do 10 VI r. 1935.

Pułtuska, Radomia, Rembertowa, Rzeszowa, Sambora, Sosnowca, Stanisławowa, Suwałk, Tarnopola, Warszawy (kilka) i Zamościa.

Szczególną radość sprawili swojem przybyciem rodacy z dalekiej obczyzny, jak w d. 11.VII Wycieczka Fundacji Kościuszkowskiej w Ameryce (17 osób) i d. 15.VIII grupa uczestników przeszłorocznego Zjazdu Polaków z zagranicy oraz pp. Józef Stańczewski delegat Związku „Oświata" w Brazylji, Z. Kaczanowski z Australji, dr. Ludwik Gorecki (wnuk Ad. Mickiewicza) z Paryża i Agnetka Hryniewiecka (prawnuczka Ad. Mickiewicza).

Z gości zagranicznych, niepolaków, zwiedzili Muzeum nasze m. in.: pp. Alksnis z Rygi, prof. Michał Biržiška z małżonką z Kowna, E. B. Cullis z New Yorku, prof. Adorjan Divèky z małżonką, Knut Olof Falk ze Stockholmu, Vini Kallio z Helsinki i cała grupa Estów.

Z wycieczek lokalnych (poza wspomnianym wyżej Zjazdem Muzeologów) m. in. były też następujące: Zarząd Litewskiego Tow. Naukowego z prezesem Šikšnisem na czele, grupa członków tegoż T-wa, wycieczka nauczycielstwa litewskiego, Koło Turkologów Szkoły Nauk Politycznych przy Instytucie Wschodnim pod kierownictwem JE. Seraja Chan Szapszała, Związek Inżynierów Żydów, Tow. Krajoznawcze Polskie, takież T-wo żydowskie w Wilnie, V-ty Zjazd Delegatów Kół Prehistorycznych Słuchaczów Uniwersytetów Polskich, Proseminarjum Historyczne USB., Związek Sybiraków Okr. Wil., Zjazd wychowanków gimn. Zygmunta Augusta po latach dziesięciu.

Kustoszem Muzeum był w dalszym ciągu Michał Brensztejn i urzędnikiem bibljoteczno-muzealnym Aleksander Korbutt.

Dyżury niedzielne w czasie zwiedzania pełnili pp. Aleksander Korbutt (39), Halina Niewiarowska (33), Zygmunt Gulczyński (31), Jadwiga Ostaniewiczówna (19), Barbara Baltroszewiczówna (18), Helena Untenówna (9), Róża Puchalska (4), Zofja Iwanowska (2), Olgierd Bielski (1) i Józefa Terajewiczówna (1).

Dochody Muzeum: zł. 1353.80 (w tem wejściowe zł. 990.30 i sprzedaż fotografji i pocztówek zł. 63.50).

Wydatki Muzeum: zł. 516.38 (w tem dyżury zł. 264.—).

Dochód czysty: zł. 837.42.

Zarząd T-wa poczytuje za swój miły obowiązek złożyć łaskawym ofiarodawcom, współpracownikom i tym wszystkim, którzy życzliwie służyli Towarzystwu naszemu pomocą oraz do rozwoju jego się przyczynili, wyrazy szczerej wdzięczności oraz żywi nadzieję, iż pomoc i ofiarność ogółu towarzyszyć będą i nadal poczynaniom i pracom T-wa.

SPRAWOZDANIE KASOWE
TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE
Za rok 1934
OGÓLNE ZESTAWIENIE RACHUNKÓW

NAZWA RACHUNKÓW	Stan rachunków na 1/I 1934 r.		Obroty za 1934 rok		R-k Wydatków i Przychodów		Stan rachunków na 1/I 1935 r.	
	D-t	Cr-t	D-t	Cr-t	Wydatkowano	Wpłynęło	Aktywa	Pasywa
R-k Kasy	.115.56	—	21.659.67	21.570.13	—	—	89.54	—
„ Banków: 1) Wileń. Pryw. Bank Handl.	2.271.32	—	41.234.28	40.457.52	—	—	776.76	—
2) Bank Gospod. Krajowego	30.453.66	—	47.107.41	28.578.—	—	—	18.529.41	—
3) P. K. O.	847.47	—	8.739.42	—	—	—	8.739.42	—
„ Funduszu Kultury Narodowej	—	18.926.19	17.795.25	30.426.19	—	—	—	12.630.94
„ Minist. Wyzn. Relig. i Ośw. Publ.	—	4.274.10	8.005.18	9.774.10	—	—	—	1.768.92
„ Muzeum	—	—	516.38	1.353.80	—	837.42	—	—
„ Płac	—	—	6.863.49	126.—	6.737.49	—	—	—
„ Wydatków biurowych	—	—	1.022.69	—	1.022.69	—	—	—
„ Utrzymanie gmachu	—	—	1.933.79	—	1.933.79	—	—	—
„ Składek członkowskich	—	—	—	2.133.50	—	2.133.50	—	—
„ Wydawnictw	103.177.08	—	113.885.46	1.581.45	—	—	112.304.01	—
„ Zaliczek	395.—	—	1.960.—	1.545.—	—	—	415.—	—
„ Subwencyj bezzwrotnych	—	5.900.75	—	7.526.04	—	5.587.16	—	1.938.88
„ Papierów %%	—	2.140.87	—	2.140.87	—	—	—	2.140.87
„ Wileńskiego Banku Ziemskiego	—	2.161.73	2.161.73	2.161.73	—	—	—	—
„ Zapisu P. Marmottan'a	—	—	5.723.11	12.991.56	—	—	—	7.268.45
„ Prof. Dr. R. Gostkowskiego	—	39.03	39.03	39.03	—	—	—	—
„ Prof. Dr. A. Safarewicza	—	1.361.—	—	1.361.—	—	—	—	1.361.—
„ Masy upadł. Spółdz. Banku dla Hand. i Rzemiosł	10.871.21	—	10.871.21	—	—	—	10.871.21	—
„ Sprzedanych wydawnictw	—	—	426.28	1.562.17	—	1.135.89	—	—
„ Nieruchomości	15.600.—	—	15.600.—	—	—	—	15.600	—
„ Kapitału obrotowego	—	128.927.63	—	140.216.29	—	—	—	140.216.29
Bilans	163.731.30	163.731.30	305.544.38	305.544.38	9.693.97	9.693.97	167.325.35	167.325.35

Józef Dunaj
Skarbnik

Obroty rachunków poszczególnych.

R-k Kasy:

Saldo na 1/.I 1934 r.	115.56	
Wpłynęło do kasy		21.544.11
Wypłacono		21.570.13
Saldo na 1/I 1935 r.		89.54

R-k Banków:

Saldo na 1/I 1934 r.	33.572.45	
Wpłacono do Banków	63.508.66	97.081.11
Podjęto z Banków		69.035.52
Saldo na 1/I 1935 r.		28.045.59

R-k Funduszu Kultury Narodowej:

Saldo na 1/I 1934 r.	18.926.19	
Wpłynęło	11.500.—	30.426.19
Wydatkowano		17.795.25
Saldo na 1/I 1935 r.		12.630.19

R-k Minist. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ.:

Saldo na 1/I 1934 r.	4.274.10	
Wpłynęło	5.500.—	9.774.10
Wydatkowano		8.005.18
Saldo na 1/I 1935 r.		1.768.92

R-k Muzeum:

Wpłynęło za bilety wejściowe po 0.20 gr.	714.40	
„ za bilety wejściowe po 0.50 gr.	232.50	
„ od wycieczek szkolnych	43.40	
„ za sprzedaną oszkloną szafę	300.—	
„ za sprzedane fotografje	33.50	
„ „ „ pocztówki	30.—	1.353.80

Wydatkowano za dyżury . . .	264.—	
„ „ oszklenie gablotek	124.78	
„ za druk pocztówek	25.50	
„ „ reperację pantofli	10.05	
„ na utrzym. porządku i inne . .	92.05	516.38
Odpisano na r-k dochodów . .		837.42

R-k Płacy:

Wynagr. personelu adm. i pomocn.	4.740.—	
„ inkasenta	320.—	
Świadcz. socjalne	1.803.49	6.863.49
Zwrot świadcz. socjal.	126.—	
Pokryto z włas. dochodów . .	6.737.49	6.863.49

R-k Wydatków biurowych:

Telefon	359.50	
Wyd. kancel. i inne	189.99	
„ pocztowe	143.38	
„ drukarskie	132.—	
Przywiez. książ. z Drui	97.82	
Na Zjazd Muzeologów	100.—	1.022.69
Pokryto z własnych dochodów		1.022.69

R-k utrzymania gmachu:

Opał	707.—	
Światło	343.95	
Woda i kanał.	118.16	
Remonty	601.58	
Podatki i asekur.	100.90	
Utrzym. porządku	62.20	1.933.79
Pokryto z własnych dochodów		1.933.79

R-k Składek członkowskich:

Wpłynęło składek		2.133.50
Odpisano na r-k dochodów .		2.133.50

R-k Wydawnictw:

Saldo na 1/I 1934 r.		103.177.08
Wciągu roku 1934 przybyło . .	17.293.50	
„ „ „ ubyło . . .	8.166.57	9.126.94
Na 1/I 1935 r.		112.304.01

R-k Zaliczek:

Saldo na 1/I 1934 r.	395.—	
Wydano różnym	1.565.—	1.960.—
Zwrócono		1.545.—
Saldo na 1/I 1935 r.		415.—

R-k Subwencji bezzwrotnych:

Pozostałość na 1/I 1934 r. . .	5.900.75	
B. G. Kr. % % za 1934 r. . .	1.202.19	
W. P. B. H. „ „ „ . .	53.95	
P. K. O. „ „ „ . .	15.65	
Kupony i dywidenda od papierów % %	338.50	
Drobne ofiary	15.—	7.526.04
Odpisano na r-k dochodów . .		5.587.16
Pozostaje na 1/I 1935 r. . . .		1.938.88

R-k Papierów procentowych:

Saldo na 1/I 1934 i 1/I 1935 r.		2.140.87

R-k Wileńskiego Banku Ziemskiego:

Saldo na 1/I 1934 r.		2.161.73
Umorzono dług w B. Z. . . .		2.161.73

R-k zapisu P. Marmottan'a:

Wpłynęło z zapisu		12.991.56
Nowe półki żelazne i instal. elektr. w Bibljotece . . .	4.129.66	
Sprowadzenie daru p. Młodziejowskiej	1.203.75	
Nabyte portrety i drobne inwestycje w Muzeum . . .	389.70	5.723.11
Saldo na 1/I 1935 r.		7.268.45

R-k Prof. R. Gostkowskiego:

Saldo na 1/I 1934 r.	39.03
Wydano	39.03

R-k Prof. Dr. A. Safarewicza:

Saldo na 1/I 1934 i 1/I 1935 r.	1.361.—

R-k Masy Upadł. Spółdz. Banku dla Handlu i Rzemiosł w Wilnie:

Saldo na 1/I 1934 i 1/I 1935 r.	10.871.21

R-k Sprzedanych wydawnictw:

Otrzymano za sprzedane wydawn.	1.135.89
Odpisano na r-k dochodów . .	1.135.89

R-k Nieruchomości:

Saldo na 1/I 1934 i 1/I 1935 r.	15.600.—

R-k Kapitału obrotowego:

Saldo na 1/I 1934 r.	128.927.63
Zwiększenie z r-ków Wydawnictw i W. B. Z.	11.288.66
Saldo na 1/I 1935 r.	140.216 29

R-k Wydatków i wpływów:

Wydatki		Wpływy	
R-k Płac	6.737.49	R-k Muzeum . . .	837.42
„ Wydatków biurowych . .	1.022.69	„ Składek członk.	2.133.50
„ Utrzymania gmachu	1.933.79	„ Sprzed. wydawn.	1.135.89
		„ Subwencji bezzwrotn. . .	5.587.16
	9.693.97		9.693.97

JÓZEF DUNAJ
SKARBNIK

NIEŻYJĄCY CZŁONKOWIE TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE

HONOROWI, KORESPONDENCI I PROTEKTORZY

Honorowi:

Balzer Oswald
Baranowski Ignacy
Bełza Stanisław
Curie-Skłodowska Marja † 1934
Cybulski Napoleon
Dobrzycki Stanisław
Dybowski Benedykt
Estreicher Karol
Finkel Ludwik
Godlewski Emil (sen.)
Jabłonowski Aleksander
Jabłoński Jan
Janczewski Edmund
Kallenbach Józef
Karejew Mikołaj
Kętrzyński Wojciech
Kraushar Aleksander
Kryński Adam-Antoni
Krzemiński Stanisław
Łatyszew Bazyli
Majewski Erazm
Mickiewicz Władysław
Morawski Kazimierz
Muka Ernest
Orzeszkowa Eliza
Parczewski Alfons
Piłsudski Józef † 12 maja 1935
Prohaska Antoni
Ptaszycki Stanislaw
Raciborski Marjan
Rostafiński Józef
Smolka Stanisław
Suligowski Adolf
Szukiewicz Wandalin
Tarnowski Stanisław
Tretiak Józef
Zahorski Władysław
Zakrzewski Wincenty

Korespondenci:

Bieliński Józef
Czarkowski Ludwik
Dowgird Tadeusz
Gloger Zygmunt
Janowski Ludwik
Jelski Aleksander
Manteuffel Gustaw
Szafnagel Kazimierz

Protektorzy:

Brzeska Zofja
Brzeski Mikołaj
Karłowiczowa Irena
Kołb Antoni
Łęska Marja
Łęski Hilary
Łopaciński Stanisław
Montwiłł Józef
Montwiłł Stanisław
Rostworowski Tadeusz
Szwański Jan
Tyszkiewiczowa Klementyna
Tyszkiewicz Antoni
Wojnicki Henryk

Spis członków Towarzystwa

w dniu 1 stycznia 1935 r.

A. Członkowie honorowi (§§ 8, 17, 19 statutu).

Abraham Władysław, Lwów.
Askenazy Szymon, Warszawa.
Brensztejn Michał, Wilno,
Brückner Aleksander, Berlin.
Bujak Franciszek, Lwów.
Chrzanowski Ignacy, Kraków.
Dąbkowski Przemysław, Lwów.
Fijałek Jan ks., Kraków.
Kościałkowski Stanisław, Wilno.
Krzywicki Ludwik, Warszawa.
Michalski Stanisław, „
Mokrzecki Zygmunt „
Niederle Lubor, Praga.
Niedermann Max, Neufchâtel.
Piłsudski Józef, Warszawa †
Porębowicz Edward, Lwów.
Ruszczyc Ferdynand, Wilno.
Semkowicz Władysław, Kraków.
Siedlecki Michał, Kraków.
Szadeczky Ludwik, Szegedyn.
Talko-Hryncewicz Juljan, Kraków.
Wrzosek Adam, Poznań.
Zdziechowski Marjan, Wilno.
Zieliński Tadeusz, Warszawa.
Żeligowski Lucjan, maj. Andrzejewo, wojew. wileńskie.

B. Członkowie korespondenci (§§ 8, 17, 19).

Diveky Adorjan, Warszawa.
Hoppen Jerzy, Wilno.
Kulwieć Kazimierz, Warszawa.
Mościcki Henryk, „

C. Członkowie protektorowie (§§ 8, 15, 16).

Bułhak Emanuel, Monte Carlo.
Jeleńska Marja, Wilno.
Przeździecki Józef, Postawy, woj. wileńskie
Tyszkiewicz Władysław, Landwarów.
Uziębło Lucjan, Wilno.

D. Członkowie zwyczajni i dożywotni (§§ 8, 13, 14).

Abramowicz Ludwik (doż.), Wilno.
Achrem-Achremowiczowa Wanda, „
Adamus Jan, „
Adolph Władysław, „
Adalberg Samuel, Warszawa.
Aleksandrowicz Jerzy, Lwów.
Andrzejewska Marta, Wilno.
Antoszczuk Stanisław, „
Augustowski Witold, „ †
Baliński Ignacy, Warszawa.
Bałtrukiewicz Jan, Wilno.
Bank Handlowy Prywatny Wileński (wieczysty), Wilno.
Bank Ziemski Wileński (wieczysty), Wilno.
Bańkowski Czesław (doż.), Litwa.
Bańkowski Witold, Wilno.
Bazarewski Stefan, „
Bądzkiewicz Juljan, „
Bądzyński Wacław (doż.), „
Beczkowicz Zygmunt, Ryga.
Bejnarowicz Klemens, Wilno.
Bekier Edward, „
Biegański Edward, Łowicz, woj. warszawskie. †
Bińkowski Benedykt (doż.), Poznań.
Bobka Jan, Wilno.
Bochwic Stanisław, „
Bochwic Wacław, „
Bohdanowicz Leon, Paryż.
Bohdziewicz Antoni, Warszawa.
Borkowski Władysław, Wilno.
Borowski Jan, „
Borowski Wacław, „
Bosiacka Anna, „
Bossowski Franciszek, „
Brensztejnowa Jadwiga, „
Brochocki Stanisław, maj. Weresków, pow. nowogródzki.
Broel-Plater Leon ks., Lwów.
Broel-Plater Marjan (doż.), Wilno.

Bronicówna Leonja, Wilno.
Bułhak Jan, „
Burhardt Aleksander (doż.), „
Burhardt Mieczysław, maj. Sudawskie, woj. białostockie.
Buyko Jan, Wilno.
Buykowa Zofja, „
Charkiewicz Walerjan, „
Chmielewska Irena, „
Chmura Władysław ks., Belgja.
Chodynicki Kazimierz, Poznań.
Chomiński Aleksander (doż.), Olszewo, woj. wileńskie.
Chomiński Ludwik, Wilno.
Chomiński Olgierd, „
Cywiński Hieronim (doż.), Mitów, Litwa.
Cywiński Stanisław, Wilno.
Czarkowska Melanja, Lublin.
Czarnocki Napoleon, Lida.
Czarnowska Marja, maj. Ryzgory, poczta Kiemieliszki, woj. wileńskie.
Czechowicz-Lachowicki Paweł, Wilno.
Czekotowska Marja, „
Czeżowski Tadeusz, „
Czyżewski Romuald, „
Danejko Bolesław, Horodyszcze, woj. nowogródzkie.
Dąbrowski Tadeusz, Wilno.
Dąbrowski Wacław, Warszawa.
Demby Stefan, „
Dmochowski Władysław, Wilno.
Dobaczewski Eugenjusz, „
Domański Zygmunt, p. Iwacewicze, woj. nowogródzkie.
Drége'ówna Helena, Wilno
Drużyłowska Julja, „
Dunaj Józef, „
Dunajówna Marja, „
Dubicka Helena, „
Dziewulski Wacław, „
Dziewulski Władysław (doż.), „
Ehrenkreutz Stefan (doż.), „
Eiger Marjan, „
Ejdrygiewiczówna Wacława, „
Ejnarowiczówna Stanisława, „ †
Engiel Mieczysław, „
Falkowski Adolf, Kochanówek, woj. łódzkie.
Falkowski Czesław ks., Wilno.
Fedorowicz Zygmunt, „
Gajdzisowa Marja, „
Gądek Antoni ks., „
Glaser Stefan, Warszawa.
Glixelli Stefan, Bukareszt.

Goławski Witold, Oszmiana.
Gorzuchowski Ksawery, Wilno.
Gostkowski Rajmund, „
Grabińska Wanda Warszawa.
Grochmalicki Jan, Poznań.
Hanusowicz Bolesław (doż.), Wilno.
Hanusowicz Jan ks., „
Hiller Stanisław, „
Hirschberg Adolf, „
Hleb-Koszańska Helena, „
Hłasko Marjan, „
Hołownia Władysław, „
Hryniewicz Zygmunt, „
Iwaszkiewicz Janusz, „
Jabłonowski Władysław, „
Jackiewiczowa Janina, „
Jackowski Jan, „
Jakubowski Michał, „
Jakubowski Zygmunt, „
Jałbrzykowski Romuald Ks. Arcyb.-Metrop., Wilno.
Jantzen Kazimierz, „
Januszkiewicz Aleksander, „
Januszewski Wincenty (doż.), „
Jasieński Stanisław ks., „
Jasinowski Bogumił, „
Jasiński Zbigniew, „
Jasiński Wacław, „
Jastrzębski Michał, Superint. gener., „
Jastrzębski Stanisław, „
Jawłowski Hieronim, Warszawa.
Jaworski Iwo, Wilno.
Jeśmanowiczówna Janina, Łuck.
Jędrzejewiczowa Cezarja, Warszawa.
Jodziewicz Aleksander, Wilno.
Jundziłł Adam, „
Jundziłł Zygmunt, „
Kajzer Władysław, Warszawa.
Karaffa-Korbutt Kazimierz, Wilno. †
Karpowicz Zygmunt, „
Kasperowiczowa Aleksandra, „ †
Kempisty Stefan, „
Klimczycka Henryka, maj. Jabłonka, poczta Hermanowicze, woj. wil.
Kognowicki Stanisław, Wilno.
Kolbuszewski Kazimierz, Lwów.
Komar Władysław (doż.), Bejsagoła, Litwa.
Komarnicki Wacław, Wilno.
Koneczny Feliks, Kraków.
Kopeć Witold, Wilno.

Korolec Józef (doż.), Druskieniki.
Korzon Tadeusz, Wilno.
Koschmieder Erwin, „
Kotwiczowa Marja (doż.), maj. Turły, poczta Michaliszki, woj. wil.
Kowalenko Władysław, Poznań.
Koźlińska Helena, Wilno.
Krasnopolski Otton, „
Kraszewski Witold, „
Kridl Manfred, „
Krzyżanowski Bronisław, „
Krzyżanowski Jan, „
Kubicka Jadwiga, „
Kulikowski Leon, „
Kuncewiczówna Wanda, „
Lande Jerzy, Kraków.
Lasocka Adelaida (doż.), Wilno.
Lelesz Edmund, „
Letuvių Mokslo Draugija, „
Limanowski Mieczysław, „
Lipińska Anna, Gniezno.
Lorentz Stanisław, Wilno.
Lukas Eugenjusz, Nowogródek.
Lutosławski Wincenty (doż.), Cieszyn, woj. Śląskie.
Łapinówna Wanda, Wilno.
Łapińska W., „
Łastowski Wacław, „
Łęska Alina, „
Łęski Włodzimierz, Warszawa.
Łętowski Paweł, Wilno.
Łopaciński Euzebjusz, „
Łowmiańska Marja, „
Łowmiański Henryk, „
Łoziński Konstanty, Nowogródek.
Łubieński Wincenty, Wilno.
Łukaszewiczówna Bronisława, „
Łukaszewicz Jeremi, „
Łukowski Ludwik, „
Maciejewicz Stanisław ks., „
Maculewicz Ludwik, „
Makarow Wacław, „
Malecki Jan, „
Malinowski Władysław, Warszawa.
Marcinowski Józef ks., Wilno.
Marcinowski Klemens, „
Massonius Marjan, „
Mertens Leonard, „ †
Meysztowicz Aleksander, „
Meysztowicz Walerjan ks., Rzym.

Michalkiewicz Kazimierz Ks. Biskup, Wilno.
Mienicki Ryszard, ,,
Mierzeyewski Władysław, „
Milier Antoni, „
Millerowa Lilla, „
Miłkowski Stanisław ks., Kalwarja pod Wilnem.
Mincer Edward, Wilno.
Mineyko Władysław, „
Miśkiewicz Tadeusz, „
Modelski Teofil, Lwów.
Mołochowiec Jan, Wilno.
Mongird Wacław, Warszawa.
Monikowski Kazimierz, Wilno.
Morelowski Marjan, „
Mościcki Aleksander ks., „
Mularski Franciszek, „
Muszyński Jan, „
Narębski Piotr, „
Narębski Stefan, „
Narkiewicz-Jodko Ludwik, Nieśwież.
Niekraszówna Leokadja (doż.), Wilno.
Niewodniczański Henryk, „
Nowak Edmund ks., Lublin.
Nowicka Helena, Wilno.
Nowicki Paweł ks., „
Nowicki Władysław, „
Obiezierski Michał, „
Olszański Ignacy ks., Grodno.
Olszewska Marja (doż.), Wilno.
Oko Jan (doż.), „
Opoczyński Kazimierz, „
Oszywa Władysław, „
Otrębski Jan, „
Papuziński Stanisław, Dzisna.
Panejko Jerzy, Wilno.
Parczewski Józef-Ignacy, Gdynia.
Parczewski Walenty, Wilno.
Paszkowska Zofja, „
Patkowski Józef, „
Pelczar Kazimierz, „
Perkowski Leon, „
Piasecki Władysław (doż.), ,,
Pigoń Stanisław, Kraków.
Piłsudski Jan, Warszawa.
Piotrowicz Wiktor, Wilno.
Pizło Tadeusz, „
Podwiński Juljan, „
Polaczkówna Marja (doż.), Lwów.

Połubińska Salomea, Wilno.
Popławski Ignacy, „
Popowicz Jan, Lwów.
Prüffer Jan, Wilno.
Przewłocka Marja, „
Puciata Leon ks., „
Rackiewicz Oktawjusz, „
Reicher Michał (doż.), „
Remer Jerzy, Warszawa.
Reniger Szymon, Wilno.
Renigerówna Janina, „
Reuttówna Marja, „
Rodziewicz Wacław, „
Rodziewiczowa, Julja, „
Romer-Ochenkowska Helena, „
Rostkowska Janina, „
Rudnicki Juljusz, „
Rutkowski Michał ks., Pińsk.
Rybicki Józef, Nowogródek.
Rydzewski Bronisław, Wilno.
Rydz-Śmigły Edward (doż.), Warszawa.
Rygiel Stefan, „
Ryniewicz Antoni, „
Safarewicz Aleksander, Wilno.
Safarewicz Jan, „
Samulanis Antoni, „
Sawicki Adam ks. prałat, „
Sejmik Wileńsko-Trocki (wiecz.), „
Sienkiewicz Czesław (doż.), „
Skinder Czesław, Lida.
Śledziewski Piotr ks., Wilno.
Ślendziński Ludomir, „
Sławiński Kazimierz, „
Sokołowska Helena, „
Sokołowski Gabrjel, „
Sokołowski Ludwik, „
Sokołowski Władysław, „
Songin Józef ks., „
Sosnowski Stanisław, Wołkowysk.
Srebrny Stefan, Wilno.
Stabryła Edmund ks., Pińsk.
Staniewiczowa Eugenja, Wilno.
Staniewicz Witold (doż.), „
Staniszewski Kazimierz, „
Stasiun Józef, Wilejka pow.
Staszewski Wacław, Wilno.
Strawińska Zofja, „
Studnicka-Gizbert Kozłowska Janina, Grodno.

Studnicki-Gizbert Wacław, Wilno.
Studnicki-Gizbert Władysław, Warszawa.
Sukiennicki Wiktor, Wilno.
Sułkowski Leon, „
Sumorok Juljusz, „
Świaniewicz Stanisław, „
Świątecki Kazimierz, „
Świerzyński Florjan, „
Świda Florjan (doż.), Warszawa.
Świda Witold, Wilno.
Świdzińska Antonina, „
Świrski Ignacy ks., „
Swolkień Konstanty, „
Sycianko Czesław, „
Szafnagiel Jan, „
Szakien Bronisław, „
Szakienowa Sabina, „
Szalewicz Władysław, „
Szapszał Hadži Seraja Chan, Hacham, Wilno.
Szczerbicki Edward, Oszmiana.
Szczuka Stanisław, Wilno.
Szmurło Jan, „
Sztolcman Gustaw, „
Szulc Paweł, „
Szuszkiewicz Bronisław, Grodno.
Tatarkiewicz Władysław, Warszawa.
Tracewski Cezary, Wilno.
Truszkowska Marja (doż.), „
Trzebiński Józef, „
Turkowska Jadwiga, „
Turkowski Tadeusz, „
Turska Halina, „
Turski Ignacy, „
Tuskiewicz Olgierd, Kraków.
Tyszkiewicz Benedykt (doż.), Warszawa. †
Umiastowska Janina (doż.), Wilno.
Umiastowski Wojciech, m. Stoki, p. Bieniakonie, woj. wileńskie.
Vorbrodt Stanisław, Sosnowiec.
Wagner Karol, W. Soleczniki, woj. wileńskie.
Wagnerowa Elżbieta, Wilno.
Walicka Wacława, Laski k. Warszawy.
Walicki Franciszek, Wilno.
Wasilewski Leon, Warszawa.
Waszkiewicz Antoni, Wilno.
Waśkowski Eugenjusz, „
Wejtko Wacław, „
Weyssenhoff Jan, Kraków.
Węckowicz Wacław, Wilno.

Wielhorski Władysław, Wilno.
Wierzyński Józef, „
Wilanowski Bolesław ks. (doż.), „
Wilczyński Jan, „
Wiśniewski Piotr, „
Władyczko Stanisław, „
Wolański Adam, „
Wołodźko Franciszek ks., „
Wołodźko Witold (doż.), „
Wróblewski Bronisław, „
Wysłouch Seweryn, „
Zachwatowicz Stanisław, „
Zahorski Henryk, „
Zajączkowski Stanisław, „
Zajkowski Józef, „
Zapaśnik Bronisław, „
Zarewicz Stanisław (doż.), Warszawa.
Zawadzki Adam, Wilno.
Zawadzki Feliks (doż.), „
Zawadzki Władysław, Warszawa.
Zawadzki Zygmunt, Wilno.
Zdziechowski Kazimierz, Raków, woj. nowogródzkie.
Ziemacki Władysław, Polany, woj. wileńskie.
Zygmund Antoni, Wilno.
Żabko-Potopowicz Antoni, Warszawa.
Żebrowski Leon ks., Wilno.
Żmigrodzka Ludwika, „
Żongołłowicz Bronisław ks., Warszawa.
Żukowski Józef, Brześć nad Bugiem.
Żukowski Piotr, Poznań.
Życka Ludwika, Wilno.

Przystąpili jako członkowie zwyczajni T. P. N. po dn. 1. I. 1935 r.

Bułharowski Stanisław, Wilno.
Dembowski Jan, „
Górski Konrad, „
Małkowski Stanisław, „
Odlanicki-Poczobutt Henryk, maj., Adelkowszczyzna, pow. grodzieński.
Rzędowski Henryk, Wilno.
Tyczkowski Franciszek ks., „

WILNO
DRUKARNIA ZORZA